Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

TER BESLISSING

Secretaris Generaal / plv. Secretaris Generaal
plv. SG
Nafase Covid-19

Ontworpen door
[redacted]

Datum Document
19-6-2023

Kenmerk
3613578-1049649-NC19

Bijlage(n)
5

Aan MLZS Deadline: 19-06-2023

nota

(ter beslissing) Oplevering overige deelrapporten onderzoek inkoop PBM

1. Aanleiding

Op 16 september heeft u het eerste deelrapport '*Onderzoek inkoop PBM – (deel)Verslag van Handelingen inzake transacties Relief Goods Alliance B.V.*' (hierna: RGA) naar de Kamer gestuurd.[1] In oktober 2022 heeft u de Kamer geïnformeerd dat de onderzoeksbureaus - Deloitte Forensic & Dispute Services B.V. (hierna Deloitte) en EBBEN Partners B.V. (hierna: EBBEN) - aangaven ernaar te streven hun onderzoekswerkzaamheden voor de overige deelrapporten van het onderzoek naar de inkoop van persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM) in het voorjaar van 2023 af te ronden.[2] Na het voltooien van deze werkzaamheden hebben de onderzoeksbureaus u op 9 juni jl. de overige deelrapporten aan u overhandigd. Volgens toezegging stuurt u deze rapporten naar de Kamer voorzien van een Kamerbrief met uw reactie op de bevindingen van deze rapporten. Naast een vergelijking over de transacties die zijn onderzocht, reflecteert u in deze brief inhoudelijk op de bevindingen en benoemt u een aantal conclusies. Tot slot trekt u een aantal lessen voor de toekomst.

Naast bovengenoemde rapporten stuurt u ook het rapport met het onderzoek van Grant Thornton Forensic & Investigation Services B.V. (hierna: GT) naar de casus Bunzl.

2. Geadviseerd besluit

Het advies is om akkoord te gaan met:

- Het verzenden van:

[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 32805, nr. 148
[2] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 32805, nr. 150

- ‘*Onderzoek inkoop PBM – (deel 2) Verslag van Handelingen inzake overige transacties*’ (Deloitte).
- ‘*Rapport aanvullend (deel)onderzoek inkoop PBM*’ (EBBEN).
- ‘*Rapport Onderzoek naar mogelijke onregelmatigheden in relatie tot het Landelijk Consortium Hulpmiddelen- Bunzl casus*’ (GT).
- De begeleidende brief met uw reactie op de rapporten van Deloitte en EBBEN inclusief bijlage met een overzicht van de verdiepend onderzochte transacties van het gehele onderzoek.

3. Kernpunten

a. In de rapporten van de onderzoeksbureaus zijn de bevindingen weergegeven van de andere twee leveranciers met transacties van een totaalwaarde van meer dan 100 miljoen euro. Deloitte richt zich in dit kader op de leverancier Lasaulec en EBBEN op de leverancier Majestic. Eerder heeft u het eerste deelrapport over de transacties met RGA toegestuurd. Hiermee zijn alle transacties met leveranciers van een totaalwaarde van meer dan 100 miljoen euro onderzocht door onafhankelijke onderzoeksbureaus.
b. De onderzoeksbureaus hebben zich ook gericht op de overige overeenkomsten waarbij door de onderzoeksbureaus uit de transacties een risicogerichte selectie is gemaakt. Hier is vervolgens verdiepend onderzoek naar verricht.
c. Bij de brief voegt u als bijlage een overzicht toe met onder andere het bestelde soort PBM, de omvang van betalingen aan de leveranciers en de mogelijke marge/winst/commissies die er zijn gemaakt door de leveranciers van de verdiepend onderzochte transacties van het gehele onderzoek.
d. In de brief analyseert u de bevindingen aan de hand van de elementen uit het gehanteerde inkoopproces van de verschillende onderzochte fases.
e. In de reflectie en conclusies benadrukt u het belang van het tijdsgewricht en geeft u concrete aandachtspunten bij het bestrijden van een crisis. Verder gaat u onder andere in op de casus Lasaulec, de rol hierin van deze leverancier en het ministerie van Defensie. In de reflectie en conclusies betrekt u ook de genoemde kernvragen uit uw brief bij het eerste deelrapport en sluit u aan bij de kabinetsreacties op het eerste en tweede deelrapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid.
f. Tijdens de opdrachtgeverscontrole is geconstateerd dat openbaarmaking van de inhoud van de door de onderzoeksbureaus beschreven transacties het belang van de Staat niet raakt. Aangezien de rapporten naar personen herleidbare gegevens en bedrijfsvertrouwelijke informatie bevatten, zijn deze gegevens waar mogelijk gepseudonimiseerd en waar nodig met een blanco kader onleesbaar gemaakt. Interne en externe betrokkenen zijn waar mogelijk volledigheidshalve wel geïnformeerd over de aanstaande openbaarmaking. Ook raakt openbaarmaking van de rapporten het procesbelang van de Staat niet.
g. In het onderzoek van EBBEN zijn mede de bevindingen terug te vinden van de onderzochte transacties inzake Bunzl.[3] Het betreft hier een onderzoek dat aanvullend is verricht op het eerdere onderzoek van GT. De Kamer is in 2021 geïnformeerd dat VWS uit de bevindingen van GT in haar onderzoek heeft opgemaakt dat er een onregelmatigheid heeft

[3] «Rapport aanvullend (deel)onderzoek inkoop PBM», pagina 39 /m 281

plaatsgevonden. Dit rapport van GT is toentertijd niet openbaar gemaakt, aangezien inhoudelijke mededelingen over de positie van de Staat het procesbelang van de Staat zou kunnen schaden.[4] Nu VWS beschikt over het rapport van EBBEN is beoordeeld dat het openbaar maken van de bevindingen van EBBEN en GT over Bunzl geen belemmering (meer) vormen voor openbaarmaking. U stuurt daarom ook het rapport van GT over deze transacties naar de Kamer.

h. Tegelijkertijd met het toezenden van de rapporten aan uw Kamer, draagt u de rapporten aan het OM over om te beoordelen of er mogelijk sprake is van strafrechtelijk verwijtbaar handelen in de onderzochte transacties. Daarnaast informeert u de Kamer dat de landsadvocaat momenteel de rapporten bestudeert om de juridische positie van de staat te bepalen. U licht daarbij de huidige en mogelijk nog te volgen acties van de landsadvocaat toe in geval van een concrete vaststelling van een onregelmatigheid.

i. Bij het schriftelijk overleg – waarbij u op 2 juni jl. uw antwoorden met de Kamer heeft gedeeld - heeft het lid Omtzigt gevraagd hoe de lijst die VWS bij de antwoorden op vragen bij het Jaarverslag 2020 heeft gedeeld zich verhoudt tot bijlage G van het eerste deelrapport.[5] Nu u beschikt over alle rapporten, is het gevraagde vergelijk gemaakt. In de bijlage heeft u een tweede tabel toegevoegd waarin te zien is hoe de lijsten van Deloitte en VWS zich tot elkaar verhouden.[6]

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

Na het eerder toesturen van het eerste deelrapport over de transacties met RGA voldoet u met het toesturen van deze rapporten aan de Kamer aan de toezegging van de toenmalig minister voor Medische Zorg en Sport om onafhankelijk feitenonderzoek te laten verrichten naar de inkoop van PBM.[7] Door het voltooien van dit onafhankelijk onderzoek naar dit thema zijn voor u als bewindspersoon de mogelijkheden van het uitvoeren van een dergelijk onderzoek maximaal benut.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Het onderwerp onderzoek inkoop PBM – en specifiek de transacties met RGA – kent een brede belangstelling. Op 16 september 2022 heeft u het eerste deelrapport over het onderzoek naar deze transacties naar de Kamer gestuurd.[8] Het openbaar maken van deze rapporten zal naar verwachting opnieuw maatschappelijke en parlementaire aandacht krijgen.

c. Financiële en personele gevolgen

Tot en met april 2023 heeft Deloitte ruim € 9.500.000,- miljoen exclusief btw en EBBEN €974.000,- exclusief btw aan kosten gefactureerd voor het onderzoek naar

[4] Tweede Kamer Vergaderjaar 2021-2022, 32805, nr. 129
[5] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 32805, nr. 167 en Kamerstuk 2020/21, 35830-XVI, nr. 8
[6] In de tabel bestaan verschillen tussen de bedragen die VWS en Deloitte hebben opgenomen. Deze zijn onder andere te verklaren doordat Deloitte totaalbedragen heeft gepresenteerd, waarbij bepaalde leveranciers zowel aan VWS alsook aan het LCH/CIBG hebben geleverd, terwijl de lijst van VWS alleen leveringen aan VWS betreffen alsmede het saldo aan verplichtingen.
[7] Kamerstuk 32 805 en 25 295, nr. 117
[8] Tweede Kamer, vergaderjaar 2022-2023, 32805, nr. 148

de inkoop van PBM.

d. Juridische aspecten haalbaarheid
Zie onderdelen f. g. en h. ‘kernpunten’.

e. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
Er heeft afstemming plaatsgevonden met WJZ, FEZ, SG, pSG en DCo. De minister van VWS is geïnformeerd. Interdepartementale afstemming gedurende de uitvoering - en waar nodig de afronding - van het onderzoek heeft plaatsgevonden met het ministerie van Defensie, BZ, EZK, BZK en AZ. Tot slot vond er afstemming plaats met de onderzoeksbureaus en de landsadvocaat.

f. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

g. Toezeggingen
N.v.t.

h. Fraudetoets
N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

a. Motivering
Tot personen herleidbare gegevens en bedrijfsvertrouwelijke informatie zijn onleesbaar gemaakt in verband met het belang van de Staat.